

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 30 stycznia 2025 r.
znak sprawy: DŻW.pp.058.1.2025.2

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 7406 w sprawie przypadków występowania objawów neurologicznych u psów w Europie.

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację z dnia 17 stycznia b.r., nr 7406, Postów na Sejm RP, Pani Anny Gembickiej i Pana Jarosława Sachajko, w sprawie przypadków występowania objawów neurologicznych u psów w Europie, przekazuję odpowiedzi na poniższe pytania:

Ad. 1. „Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest świadome problemu zgłaszanego przez właścicieli psów w Europie, w tym dotyczącego toksycznych produktów do żucia?”

Ad. 7. „Czy ministerstwo nawiązało kontakt z organami nadzoru w innych krajach UE, takich jak Holandia, Niemcy czy Dania, które już podjęły działania w tej sprawie? Jeśli tak, jakie są wyniki tej współpracy?”

Ad. 8. „Czy ministerstwo planuje podjąć działania na poziomie unijnym w celu zaostrożenia kontroli produktów dla zwierząt importowanych z krajów spoza UE?”

Z informacji przekazanych przez Głównego Lekarza Weterynarii wynika, że pierwsze informacje o możliwym zagrożeniu związanym z wykorzystaniem w żywieniu psów gryzaków pochodzących z Chin pojawiły się podczas posiedzenia Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz Sekcja: Żywnienie Zwierząt (SCoPAFF), które odbyło się w dniach 2-3 grudnia 2024 r. - przedstawiciel Finlandii poinformował o pojawiających się objawach neurologicznych u zwierząt, które otrzymywały takie

gryzaki. Na ww. spotkaniu strona fińska skierowała do innych państw członkowskich pytanie o występowanie podobnych przypadków u zwierząt domowych w ich krajach. Pytanie to zostało również umieszczone w powiadomieniu nr 2024.6537 Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF - Rapid Alert System for Food and Feed) - żadne państwo członkowskie w tamtym czasie nie zaobserwowało takich przypadków.

Na kolejnym spotkaniu Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz Sekcja: Żywnienie Zwierząt, w dniach 16-17 stycznia 2025 r., przedstawiciele Niemiec, Holandii i Danii przekazali informacje, że w ich krajach również zaobserwowano problemy zdrowotne zwierząt, które prawdopodobnie można powiązać ze stosowaniem gryzaków importowanych z Chin. Strony niemiecka i fińska poinformowały o przeprowadzonych badaniach laboratoryjnych chińskich gryzaków m.in. w kierunku obecności metali ciężkich, pestycydów i substancji farmakologicznie czynnych - wykonane analizy nie wykazały nieprawidłowości. Na ww. spotkaniu zwrócono się do wszystkich państw członkowskich z prośbą o przekazanie sugestii dotyczących możliwych przyczyn zmian pojawiających się w zachowaniu zwierząt. Strona polska, w dniu 20 stycznia b.r., przekazała przedstawicielom KE oraz innym państwom członkowskim informację, iż przyczyną zagrożenia związanego z gryzakami może być nieuprawnione użycie do ich produkcji produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego (skór) poddanych procesowi garbowania - sugestia została poparta przez Chorwację i przedstawiciela Komisji Europejskiej, który w systemie RASFF przekazał informacje dotyczące zaobserwowanych, w 2011 roku w Belgii, podobnych objawów u szczeniąt. Odnotowane w Belgii przypadki z 2011 roku powiązano z obecnością „chlorowanej tyrozyny”, która była zanieczyszczeniem wynikającym z procesu wybielania skrobi ryżowej stosowanej do produkcji paszy dla zwierząt domowych.

Ponadto, w dniu 21 stycznia b.r., strona niemiecka poinformowała, iż wyniki przeprowadzonych w Niemczech badań gryzaków pod kątem obecności pestycydów (ok. 600 analiz), leków weterynaryjnych (ok. 100 analiz), zawartości metali ciężkich (arsen, ołów, kadm i rtęć) oraz nikotyny nie wykazały żadnych nieprawidłowości. Reasumując, nadal trwają badania i poszukiwania przyczyny pojawiania się objawów neurologicznych u zwierząt domowych.

Ad. 2. „Czy ministerstwo posiada informacje na temat podobnych przypadków w Polsce, które mogłyby wskazywać na zanieczyszczenie produktów dostępnych na polskim rynku?”

Do podległej Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Inspekcji Weterynaryjnej (IW) nie wpłynęły zgłoszenia dotyczące przypadków występowania objawów neurologicznych u psów (tzw. syndromu wilkołaka) po spożyciu gryzaków, które mogłyby wskazywać na obecność zanieczyszczonych produktów na polskim rynku.

Ad. 3. „Jakie kroki podjęła Państwowa Inspekcja Weterynaryjna lub inne instytucje nadzorujące w celu weryfikacji bezpieczeństwa produktów dla zwierząt, szczególnie tych pochodzenia zagranicznego?”

Ad. 4. „Czy przeprowadzono kontrole produktów do żucia dla psów dostępnych w polskich sklepach stacjonarnych i internetowych? Jeśli tak, to jakie są wyniki tych kontroli?”

W oparciu o informacje przekazane za pośrednictwem systemu RASFF, z których wynikało, że gryzaki pochodzące z magazynów niemieckiej firmy Zooplus zostały wprowadzone na polski rynek do dwóch magazynów, Główny Lekarz Weterynarii (GLW), w dniu 17 stycznia b.r., polecił terenowym organom IW zidentyfikowanie partii tych produktów. Kontrole magazynów w województwach lubuskim i dolnośląskim wykazały, że kwestionowane partie produktów były wysyłane wyłącznie do odbiorców indywidualnych (sprzedaż detaliczna) – nie zgłaszano reklamacji.

Z dalszych ustaleń w województwie lubuskim wynika, że wszystkie produkty wytworzone z surowej skóry, które były sprzedawane w okresie od lipca 2024 r. do grudnia 2024 r., zostały wycofane z obrotu we wszystkich krajach (w tym w Polsce).

Ponadto w dniu 20 stycznia b.r. GLW polecił pobranie próbek kwestionowanych gryzaków do badań laboratoryjnych w kierunku wykrywania chromu, żelaza i tanin. Partie produktów, z których pobrano próbki zostały zablokowane - wdrożenie dalszych działań jest uzależnione od wyników, jeszcze trwających, badań laboratoryjnych.

Ad. 5. „Czy ministerstwo planuje wdrożenie dodatkowych procedur kontroli produktów dla zwierząt importowanych z Chin oraz innych krajów o podwyższonym ryzyku zanieczyszczeń?”

Na granicach zewnętrznych UE prowadzone są urzędowe kontrole produktów importowanych w państwach trzecich. W Polsce, podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Inspekcja Weterynaryjna prowadzi nadzór i kontroluje import pasz zawierających elementy pochodzenia zwierzęcego (w tym gryzaków dla psów).

Graniczny lekarz weterynarii jest organem właściwym do prowadzenia urzędowej kontroli przesyłek ww. produktów, przywożonych na terytorium Unii Europejskiej w oparciu o przepisy rozporządzenia (UE) 2017/625⁽¹⁾, która opiera się na:

- kontroli dokumentów - weryfikacja świadectw urzędowych, poświadczeń urzędowych oraz innych dokumentów, w tym dokumentów o charakterze handlowym, które muszą towarzyszyć przesyłce;
- kontroli identyfikacji - sprawdzenie, czy zawartość i oznakowanie przesyłki, plomby i środki transportu odpowiadają informacjom zawartym w świadectwach urzędowych, poświadczeniach urzędowych lub innych dokumentach towarzyszących przesyłce;
- kontroli bezpośredniej - inspekcja towarów oraz w stosownych przypadkach oględziny opakowania, środków transportu, oznakowania i temperatury, a także pobieranie próbek do analiz, badania lub diagnostyki oraz inne kontrole niezbędne do sprawdzenia zgodności z przepisami prawa.

Każda przesyłka pasz zawierających elementy pochodzenia zwierzęcego (produkty pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi) podlega kontroli dokumentacji - najczęściej jest to wymagane przepisami świadectwo zdrowia, sygnowane przez właściwy do certyfikacji urzędowy organ w państwie trzecim, w którym poświadczono są określone warunki dla przywożonego towaru.

Wymogi dla przywozu gryzaków określono w wierszu 12, tabeli 2, sekcji 1, rozdziale II, załącznika XIV do rozporządzenia Komisji (UE) nr 142/2011⁽⁴⁾, w którym wskazano, m.in., że muszą one pochodzić z zakładu w kraju trzecim, który jest uprawniony do wprowadzania takich produktów na terytorium Unii Europejskiej.

Reasumując, w przypadku gdy importowana z państwa trzeciego przesyłka nie spełnia określonych przepisami prawa wymagań przywozowych (stwierdzenie uchybień, nieprawidłowości, niezgodne wyniki badań laboratoryjnych, błędne oznakowanie lub brak oznakowania produktu), organy urzędowej kontroli na granicy podejmują działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania, w żywieniu ludzi lub zwierząt, zakwestionowanego produktu – nie zostaje wydana decyzja zezwalająca na wwóz na terytorium UE, towar nie jest dopuszczony do obrotu, a przesyłka podlega odesłaniu do państwa pochodzenia lub zniszczeniu.

Ad. 6. „Jakie działania podejmie resort, aby zwiększyć świadomość właścicieli zwierząt na temat potencjalnych zagrożeń związanych z toksycznymi produktami dla zwierząt?”

W trosce o zaufanie obywateli do podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi organów urzędowej kontroli w sytuacjach tego wymagających, na stronach internetowych pojawiają się komunikaty publiczne informujące o zagrożeniach i podejmowanych w związku z nimi działaniach.

Z uwagi na brak zgłoszeń przypadków występowania na terenie Polski objawów neurologicznych u psów (tzw. syndromu wilkołaka) po spożyciu gryzaków pochodzących z Chin, nie zamieszczono na stronie internetowej Inspekcji Weterynaryjnej informacji w tej sprawie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych

przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.);

- (2) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011 w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy (Dz. Urz. UE L 54 z 26.02.2011, str. 1, z późn. zm.);

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów